

DATO: 04.05.2016

Sagsnr.2014-1251

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [klager 1] og [klager 2] klaget over [indklagede], [bynavn].

Klagens tema:

[Klager 1] og [klager 2], der var arvinger i boet efter [X], har klaget over, at [indklagede], der var bobestyrer, har tilsidesat god advokatskik ved:

1. ikke at have betalt regningen for etablering af gravsted uden at orientere arvingerne herom,
2. at have indgået forlig med [Y] Revision, selvom [indklagede] var inhabil i forhold til [Y] Revision, og uden at orientere arvingerne om forliget,
3. uden orientering af [klager 2] på hendes vegne at have opgivet/fracaldet et erstatningskrav vedrørende [Y] Revisions manglende afregning af ATP-bidrag over for [X], hvorved [klager 2] i anledning af [X'] død ikke var berettiget til at modtage et skattefrit beløb på 50.000 kr. fra ATP,
4. at have hævet bobestyrersalæret, før skifterettens godkendelse af salæret forelå,
5. at have afgivet urigtige oplysninger i boopgørelsen, idet [indklagede] har anført i boopgørelsen, at han har besigtiget afdødes bopæl og kontor, og at indbo er bortskaffet uden udgift for boet, hvilket ikke er korrekt,
6. ikke at have det fornødne kendskab til gældende skatteregler, idet [indklagede] i boopgørelsen har anført, at der ikke er foretaget afsluttende ansættelse, selvom der ifølge reglerne bør ske obligatorisk afsluttende ansættelse for mellemprioroden, når afdøde var i virksomhedsordningen og

havde opsparet

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 22. april 2014.

Sagsfremstilling:

[X] afgik ved døden den 17. oktober 2011, og [indklagede] blev den 24. november 2011 udpeget af Skifteretten i [bynavn] som bobestyrer i boet. [X'] samlever, [klager 1], og datter, [klager 2], var arvinger i dødsboet. Afdøde var statsautoriseret revisor og efterlod sig to selskaber, [X] Revision ApS og [X] Holding ApS. [X] Revision ApS var 100 % ejet af [X], og [X] Holding ApS ejede en række selskaber.

Der blev den 8. december 2011 afholdt bomøde i boet efter [X]. [indklagede], advokat [A], som var [indklagede]s kollega og som indledningsvis varetog bobehandlingen, og [klager 1] deltog i mødet.

Det fremgår bl.a. af bomødereferatet, at der var fremkommet et krav fra [Bank B], der havde anmeldt et tilgodehavende på 19,7 mio. kr. i henhold til kaution afgivet af [X], og at [Bank C] havde anmeldt et krav på 236.790 kr. [X] Revisions væsentligste aktiv var et tilgodehavende hos

- Revisorer, hvor [X] var

Det fremgår desuden af bomødereferatet, at [indklagede] oplyste, at aktiver og passiver ville blive gennemgået med henblik på at få afklaret, hvorvidt boet var solvent eller insolvent, når proklamafristen var udløbet. Det fremgår videre af bomødereferatet, at der var samlede begravelsesudgifter på 45.970 kr., som advokat [A] ville sørge for blev betalt, men at øvrige udgifter ikke ville blive betalt, før der var overblik over, om boet eventuelt var solvent. [Klager 1] bad desuden på mødet om, at al korrespondance blev sendt c.c. til statsautoriseret revisor [Z].

- var tidligere kollega til [X] og bistod arvingerne i forbindelse med dødsbobehandlingen.

[Z], [indklagede] og advokat [D], der arbejder på et andet advokatkontor end [indklagede], og som før [X'] død var antaget af denne til at føre sag mod [X'] tidligere arbejdsplads, [Y] Revision, holdt i juni 2012 møde vedrørende [X] Revisions tilgodehavende hos [Y] Revision. Parterne korresponderede efterfølgende vedrørende et muligt forlig mellem boet og [Y] Revision.

Advokat [D] sendte den 10. august 2012 pr. e-mail endeligt udkast til brev til [Y] Revisions advokat til [indklagede] og [Z] samt kopi til [klager 1] og oplyste i den forbindelse, at han lige havde haft et kort møde med [Z]. Advokat [D] anførte endvidere, at såfremt han ikke hørte andet, ville brevet blive sendt inden for den næste times tid. [Indklagede] meddelte kort tid efter, at han ingen bemærkninger havde til brevet, og advokat [D] sendte efterfølgende brevet til [Y] Revisions advokat.

Det fremgår af brevet af 10. august 2012 til [Y] Revisions advokat, at advokat [D] tilbød at forlige sagen mellem [X] Revision og [Y] Revision til fuld og endelig afgørelse [...].

[Indklagede] oplyste ved e-mail af 11. september 2012 til advokat [D] og [Z] bl.a. følgende:

"Som nævnt overfor [D] har jeg d.d. afholdt møde med [...] og [...], hvor vi fik forligt sagen endeligt – [...]."

[Klager 2] rettede den 10. december 2012 henvendelse til [indklagede], idet hun ønskede at få udleveret en kopi af [X'] testamente. [Indklagede] svarede den 11. december 2012 og anførte herudover bl.a.:

"[...] den regning på gravstedet har jeg ikke turdet betale fordi boet stadig er insolvent, og hvis det ikke bliver løst, skal boets midler deles ligeligt blandt alle der har anmeldt et tilgodehavende i boet, men jeg håber vi får det løst snarest."

Den 23. april 2013 rettede [klager 2] atter henvendelse til [indklagede] og oplyste bl.a., at hun var blevet kontaktet af [bynavn] kirkekontor vedrørende en ubetalt faktura fra 2012. Hun bad således [indklagede] kontakte kirkekontoret og forklare, hvorfor regningen ikke var betalt, idet hun ikke selv kunne forklare det.

[Indklagede] fremsendte den 29. november 2013 boopgørelsen til [klager 1] og [klager 2] og indkaldte [klager 1] og [klager 2] til et afsluttende bomøde den 18. december 2013.

Da [klager 1] og [klager 2] ikke mødte op til det afsluttende bomøde, fremsendte [indklagede] den 20. december 2013 boopgørelsen til skifteretten. Det er i boopgørelsen bl.a. anført, at boet på grund af formuens størrelse er fritaget for beskatning, og at der ikke er foretaget afsluttende

ansættelse for mellemprioroden. Det er endvidere i boopgørelsen anført, at dødsboets indbo er besat af bobestyreren og vurderet uden værdi, samt at indboet er bortskaffet uden udgift for boet. I oversigten over boets passiver er der vedrørende boets behandling anført 5.000 kr. i rydningsomkostninger.

[Klager 1] og [klager 2] klagede ved brev af 22. december 2013 til skifteretten over flere forskellige forhold vedrørende bobehandlingen. Det fremgår af klagen, at [klager 1] og [klager 2] havde modtaget et brev fra [indklagede], hvori denne meddelte, at boopgørelsen nu var sendt til skifteretten. [Klager 1] og [klager 2] var utilfredse hermed, idet de tidligere havde meddelt [indklagede], at de ikke kunne godkende boopgørelsen, og at de ikke havde mulighed for at deltage i det planlagte bomøde. [Klager 1] og [klager 2] gjorde over for skifteretten gældende, at de ikke kunne godkende boopgørelsen og bobestyrersalæret, og anførte i den forbindelse bl.a.:

”[Y] Revision

Omkring boets/[X] Revision ApS’s mellemværende med [Y] Revision kan vi oplyse, at [indklagede] allerede lige før [X]’ død meddelte, at han var inhabil i denne sag, og

at han derfor ville foreslå, at Advokat [D] med assistance fra [Z] kørte disse sager. Det er korrekt, at der var mange drøftelser internt i boet og mellem Advokat

[D] og [Y] Revision.

Pludselig den 11. september 2012 meddelte [indklagede], at han havde indgået forlig med [Y] Revision. Først siger han, at han er inhabil og antager ekstern assistance, for derefter selv at forhandle en løsning. Derfor spørger vi, er det et rigtigt forlig for boet? Og hvorfor disse ekstraomkostninger, når [indklagede] alligevel selv vælger at forhandle løsningen på plads?

[...]

Kommentarer til boopgørelsen

Vores bemærkninger til boopgørelsen er ikke fyldestgørende, da vi ikke kender den indsendte boopgørelse, fremsendelsesskrivelsen til Skifteretten og ikke har haft adgang til bilagene.

Vi vil dog gerne påpege:

- [...]

- At det ikke er korrekt, at der ikke skal foretages afsluttende ansættelse for mellemprioroden, vi mener derimod at der er obligatorisk afsluttende ansættelse for mellemprioroden, når afdøde var i virksomhedsordningen og havde opsparet overskud"

[Indklagede] besvarede klagen ved brev af 27. januar 2014 til skifteretten, hvori [indklagede] bl.a. anførte:

"Det er korrekt, som det anføres af arvinger i deres brev, at advokat [D] var antaget

af først afdøde [X] og senere boet til at føre sag mod [Y] Revision. Imidlertid udelukker dette ikke, at jeg som bobehandler i sagens natur kan indgå i forligsforhandlinger. Jeg mener derfor ikke, at jeg har været inhabil i sagen. Til stor gavn for boet lykkedes det således også at indgå et forlig.”

[Klager 1] og [klager 2] skrev den 12. februar 2014 atter til skifteretten vedrørende bobehandlingen, og [indklagede] fremsendte den 4. marts 2014 sine bemærkninger til skifteretten. Det fremgår af brevet bl.a.:

”For så vidt angår det beskrevne om, at jeg har anført i boopgørelsen, at det boet tilhørende indbo er besat og vurderet uden værdi, skal jeg bemærke, at der løbende har været dialog mellem arvingen [klager 1] og undertegnede, og jeg på baggrund af de oplysninger, som jeg fik, måtte konkludere, at indboet ikke havde en særlig værdi.

*Jeg vedlægger som **bilag 1** mailkorrespondance for 19. – 23. april 2012 mellem mig og [klager 1], der viser en del af vores drøftelser om indboet. Som det fremgår, er udgangspunktet for drøftelser [klager 1’s] egne vurderinger af genstandene.*

*Derudover var jeg ligeledes i kontakt med [klager 2] om indboet, jf. **bilag 2** (mailkorrespondance fra 21. – 23. april 2012). Jeg opfordrer i mailen arvingerne til i fællesskab at nå til enighed om fordelingen af indboet, der i det hele er uden værdi.*

[...]

For så vidt angår mellempperiode skal det bemærkes, at der ganske rigtigt ikke er foretaget en afsluttende ansættelse for mellempperioden.

Såfremt bobestyrer ikke anmoder om det, og SKAT ikke ser anledning til at foretage en afsluttende ansættelse, finder dette ikke sted.

Det væsentligste er, at SKAT ved deres brev af 10. februar 2014, der tidligere er fremsendt til Skifteretten og til arvingerne i kopi, anerkender, at boets værdiansættelse er godkendt og boet er endeligt afsluttet fra SKAT's side.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at jeg og min kollega advokat [...] har været i kontakt med SKAT for en fuldstændig sikring af, at der ikke måtte opstå skattekrav som følge af, at der ikke foretaget en afsluttende ansættelse.

[...] fra SKAT, der tillige har afsendt det tidligere nævnte brev af 10. februar 2014, kontaktede den 19. februar 2014 min kollega advokat [...] telefonisk og hun kunne

oplyse, at skatten for dødsåret 2011 for [X] personligt var afsluttet, også for så vidt angår en evt. mellempperiode. [...] fra SKAT kunne tillige på ny bekræfte, at boet endeligt er afsluttet fra SKAT's side.

[...]

Såfremt arvingerne har opfattet, at jeg ikke ønskede at betale anlæg af gravstedet, er dette naturligvis beklageligt. Jeg skal understrege, at jeg på intet tidspunkt ikke har ønsket at betale rimelige omkostninger, dog således at det til stadighed har været min prioritet at mindske omkostningerne og ikke afholde unødvendige omkostninger, førend der var klarhed over boets solvens."

Advokat [E] oplyste ved e-mail af 17. marts 2014 til [indklagede], at arvingerne, [klager 2] og [klager 1] havde bedt hende om at varetage deres interesser i forbindelse med den klage, som de havde indgivet til skifteretten vedrørende behandlingen af dødsboet. Advokat [E] oplyste endvidere, at opgaven ville blive varetaget i samarbejde med statsautoriseret revisor, [Z], der havde bistået arvingerne gennem hele perioden.

Skifteretten behandlede den 31. marts 2014 klagen. Det fremgår af udskrift af

retsbogen af

1. april 2014 a.:

”Advokat [E] redegjorde på vegne af arvingerne for klagepunkterne, som bortset fra klagen over bobestyrerens adfærd, er følgende:

Klage over det af bobestyrer indstillede salær: [...]

- *Det betalte skattekrav, 234.132,55 [...]*
- *Regninger fra Holdingselskabet*

- *Bøder og skattetillæg. [...]*
- *Honorar til [...] på 100.000 svenske [...]*

[...]

- *Forliget med [X] Revision [...].*

Advokat [E] oplyste, at hun gerne ville have en nærmere redegørelse om det passerede. Bobestyrer oplyste, at han ville fremkomme med en redegørelse.

- *Den franske ejendom – [...]. [...]*

Bobestyrer oplyste, at han vil sørge for hurtigst muligt at fremkomme med redegørelse for ovennævnte samt stillingtagen til afholdelsen af det afsluttende bomøde.

Skiftedommeren tilkendegav, at sagen udsættes herpå, og at skifteretten ikke behandler klagesagen, før ovennævnte oplysninger fra bobestyrer foreligger.”

[Indklagede] besvarede klagepunkterne ved brev af 6. og 28. maj 2014 til skifteretten. Det fremgår af brevet af 28. maj 2014 bl.a.:

"Det kan bekræftes, at det indgåede forlig er til fuld og endelig afgørelse af ethvert mellemværende mellem boet og revisionsfirmaet [Y] revisorer herunder vedrørende [X'] status som lønmodtager eller ej.

Det er fortsat min opfattelse, at det indgåede forlig var den bedst mulige løsning på sagen., idet jeg henviser til det tidligere skrevne herom.

Jeg skal da også nævne, at jeg, umiddelbart i forbindelse med forliget blev indgået, ved mail af 11. september 2012 (bilag 21) orienterede [Z] om resultatet og det indgåede forlig. [Z] agerede gennem hele forløbet som repræsentant for de 2 arvinger, idet jeg klart havde fået forståelsen af, at de 2 arvinger helst ikke selv ville forholde sig konkret til spørgsmål i relation til boets behandling.

Min orientering af [Z] var således baseret på, at [Z] havde fuldmagt såvel som bemyndigelse til at modtage underretning om indgåede forlig samt evt. komme med indsigelser herimod. Det skal i den forbindelse da også bemærkes, at jeg ikke er bekendt med, at [Z] tidligere er kommet med indsigelser mod det indgåede forlig. Disse indsigelser synes først at være opstået senere i forløbet og efter at boopgørelsen blev indleveret til Skifteretten i december 2013."

Den 1. juli 2014 behandlede skifteretten sagen igen. Det fremgår af udskrift af retsbogen af 2. juli 2014, at skifteretten behandlede spørgsmålet om skattekrav, bøder og skattetillæg, forlig med

[X] Revision samt bobestyrers salær. For så vidt angik salæret udsatte skifteretten at træffe

beslutning herom, indtil det var afklaret, om bobestyreren skulle indkalde til en ny afsluttende skiftesamling. For så vidt angik klagen over bobestyrers forlig med [X]

Revision tilkendegav skiftedommeren, at skifteretten ikke kunne tage stilling til dette punkt under en klagesag, idet spørgsmålet skulle afgøres ved en retssag, hvis der fortsat var tvist herom. Skifteretten fastsatte en frist til den 29. august 2014 på bobestyrers svar på, om der skulle afholdes en ny afsluttende skiftesamling, og udsatte sagen.

Advokat [E] oplyste ved e-mail af 27. august til skifteretten bl.a.:

"I forhold til mine klienter mangler således – udover ovennævnte gennemgang – blot en tilbageførsel af de fejlagtigt af dødsboet betalte gebyrer, som opgjort af skifteretten, hvorefter skifteretten kan tage stilling til salæret."

Ved e-mail af 29. september 2014 til advokat [E] oplyste [indklagede] bl.a.:

"Jeg sender vedhæftet kopi af min skrivelse af dags dato til skifteretten samt sagens bilag 25, der er en kopi af boets sagskontokort siden sagens oprettelse. Som det fremgår af bilaget, kan du se, at der bl.a. er afholdt udgifter til stenhugger i juli 2012, dvs. tiden før boet blev konstateret solvent.

Jeg skal beklage meget dybt, at vi ikke fik betalt udgifterne til kirkegården og gravsted i øvrigt, idet disse først blev betalt i hhv. august og oktober 2013. Det var således først efter juli 2013, at boet blev konstateret solvent.

Jeg har gennemgået forløbet og må desværre konstatere, at min tidligere kollega advokat [A], der fra starten forestod bobehandlingen på mine vegne, og deltog herunder i de første møder med arvingerne, da han er ekspert i bl.a. familiearveret. Han har tilsyneladende ikke haft et tilstrækkeligt overblik over sagens fulde faktiske omstændigheder og er efterfølgende fratrådt [Advokatfirma F] og arbejder nu i [bynavn] med familiearveret. Jeg skal derfor meget beklage den ulempe, som det har medført arvingerne, det er selvsagt meget ubehageligt for dem, at de måtte opleve henvendelser om, at gravstedet ville blive fjernet eller ikke vedligeholdt i øvrigt."

Det fremgår af dødsboets sagskontokort, at der den 16. december 2013 blev debiteret 531.250 kr. på boets konto i henhold til faktura nr. 13-8002.

Ved e-mail af 27. januar 2015 til skifteretten oplyste advokat [E] bl.a., at hun gentagne gange på vegne af arvingerne havde bedt om en bekræftelse på, at salæret for bobehandlingen opgjort til

531.250 kr. ikke var hævet, da salæret ikke var godkendt af hverken arvingerne eller skifteretten,

men hun havde ikke modtaget en bekræftelse herpå. Advokat [E] oplyste endvidere, at der til tillægsboopgørelsen ikke var vedlagt hverken klientkontoopgørelse eller udskrift af bankkontoen, hvorfor det ikke var muligt for arvingerne at konstatere, hvorvidt hævningen var foretaget.

Ved brev af 11. februar 2015 til skifteretten oplyste [indklagede] bl.a.:

*"Boets klientkonto vedhæftes til arvingerne til orientering som sagens **bilag 3**.*

Det bemærkes, at bogholderiet ved en fejl ved udstedelsen af fakturaen har hævet pengene, men disse er tilbageført, så snart fejlen blev opdaget i december 2014.

Bobestyrer har med rette antaget, at der ikke var sket betaling af fakturaen, idet boet fremgik af bobestyrers debitorliste igennem hele sagens behandling, hvorfor der ikke har været anledning til at tro, at der var sket den pågældende hævning i boets midler.

*Erklæring herom fra regnskabschef [...] vedhæftes som sagens **bilag 4**. Boets bankkonto vedhæftes til orientering som sagens **bilag 5**."*

Det fremgår af omtalte bilag 4, at regnskabschefen i [Advokatfirma F] ved skrivelse af 10. februar 2015 bekræftede, at faktura nr. 13-8002 på 531.250 kr. udstedt til Boet efter [X] havde stået som ubetalt debitor i bogholderiet, selvom der ved en fejl var sket hævning til dækning af fakturaen på boets separate klientbankkonto. Regnskabschefen bekræftede endvidere, at beløbet var tilbageført og nu atter indestod på boets separate klientbankkonto.

Skifteretten traf den 28. april 2015 afgørelse om nedsættelse af bobestyrer, [indklagede]s, salær fra 531.250 kr. inkl. moms til 437.500 kr. inkl. moms. Det fremgår af retsbogsudskriften bl.a.:

”Arvingerne [klager 1] og [klager 2] fremkom ved klageskrivelse af 22. december 2013 med en række af klagepunkter over bobestyrer [indklagede]s behandling af boet.

Der har været afholdt flere møder i skifteretten med arvingerne og deres advokat [E] og bobestyrer [indklagede], jf. dødsboskiftelovens § 97, stk. 4, hvorefter der nu alene foreligger en klage over det af bobestyrer [indklagede] indstillede salær.”

[Indklagede] fremsendte den 18. maj 2015 tillægsboopgørelse II med revideret repartition II og revideret udbetalingsliste II til skifteretten og oplyste, at samtlige forhold i boet nu var afsluttet.

Kopi blev tillige fremsendt til advokat [E] med anmodning om oplysning om, til hvilken konto arven kunne udbetales.

Skifteretten meddelte den 1. juni 2015 [indklagede] bl.a., at skifteretten ingen bemærkninger havde til boopgørelsen, og at boet herefter afventede 0-stillet kontokort samt udskrift af boets bankkonto.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

[Klager 1] og [klager 2] har påstået, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik ved:

1. ikke at have betalt regningen for etablering af gravsted uden at orientere arvingerne herom,
2. at have indgået forlig med [Y] Revision, selvom [indklagede] var inhabil i forhold til [Y] Revision, og uden at orientere arvingerne om forliget,
3. uden orientering af [klager 2] på hendes vegne at have opgivet/frafaldet et erstatningskrav vedrørende [Y] Revisions manglende afregning af ATP-bidrag over for [X], hvorved [klager 2] i anledning af [X]' død ikke var berettiget til at modtage et skattefrit beløb på 50.000 kr. fra ATP,
4. at have hævet bobestyrersalæret, før skifterettens godkendelse af salæret forelå,
5. at have afgivet urigtige oplysninger i boopgørelsen, idet [indklagede] har anført i boopgørelsen, at han har besigtiget afdødes bopæl og kontor, og at indbo er bortskaffet uden udgift for boet, hvilket ikke er korrekt,
6. ikke at have det fornødne kendskab til gældende skatteregler, idet [indklagede] i boopgørelsen har anført, at der ikke er foretaget afsluttende ansættelse, selvom der ifølge reglerne bør ske obligatorisk afsluttende ansættelse for mellemprioden, når afdøde var i virksomhedsordningen og havde opsparet

[Klager 1] og [klager 2] har derudover anført, at skifteretten alene har taget stilling til [indklagede]s sagsbehandling og salær, men ikke hans adfærd, hvilket er baggrunden for, at [klager 1] og [klager 2] ønsker, at Advokatnævnet behandler klagen.

[Klager 1] og [klager 2] har endvidere til støtte for de fremsatte klagepunkter gjort følgende gældende:

Klagepunkt 1:

I henhold til dødsboskifteloven skal rimelige begravelsesomkostninger betales forud for alt andet. I den sammenhæng må 3.343,75 kr. inkl. ekstraomkostninger som

følge af manglende betaling være rimelige omkostninger. Hvis den manglende betaling skyldtes manglende likviditet, burde [indklagede] have rettet henvendelse til arvingerne i stedet for uden orientering af arvingerne at undlade at betale regningen med det resultat, at gravstedet blev ryddet.

Uanset om den manglende betaling af gravstedsregningen skyldtes boets eventuelle insolvens eller advokat [A's] manglende overblik, påhvilede ansvaret for, at regningen blev betalt, [indklagede].

Det er sædvanligt, at en arving står som skødehaver på et gravsted og derfor modtager regninger for gravstedet. Det ændrer ikke ved, at anlæggelse af gravstedet er et fortrinsberettiget krav i boet, og da boet, som det fremgår af klientkontoen, ikke på noget tidspunkt var været illikvidt, er der ingen undskyldning for den manglende betaling.

[Indklagede] har endvidere aldrig beklaget forløbet direkte over for arvingerne, men alene over for advokat [E].

Klagepunkt 2 og 3

[Klager 1] og [klager 2] har desuden gjort gældende, at [Z] ikke har repræsenteret dem i forbindelse med behandlingen af dødsboskiftesagen.

Klagen går ikke på, om der var tale om et godt eller dårligt forlig, men alene [indklagede]s adfærd i forbindelse med indgåelse af forliget.

Fra starten af meddelte [indklagede], at han var inhabil i sagen mod [Y] Revision, hvorfor advokat [D] – efter anbefaling fra [indklagede] – skulle varetage sagen med [Y] Revision. På mødet i skifteretten den 31. marts 2014 oplyste [indklagede], at han varetager sager for [Y] Revision, og at [Y] Revision er revisor for [indklagede]s advokatkontor. [Indklagede] anmodede

den 5. september 2012 advokat [D] om at rykke [Y] Revision for svar på brev af 10. august 2012. Herefter indtrådte [indklagede] tilsyneladende uden orientering af arvingerne i sagen og indgik den 11. september 2012 forlig. I lyset af, at [indklagede] selv mente, at han var inhabil i sagen, er [klager 1] og [klager 2] utrygge ved både fremgangsmåden samt indholdet af forliget.

Klagepunkt 4

[Klager 1] og [klager 2] står uforstående over for [indklagede]s forklaring om, at salæret skulle være tilbageført, så snart [indklagede] blev opmærksom på fejlen, idet de allerede den 22. december 2013 klagede herover til skifteretten med kopi til [indklagede]. Spørgsmålet drøftedes endvidere på mødet i skifteretten den 31. marts 2014. Beløbet blev uberettiget hævet i december 2013, men først tilbageført boets konto i december 2014, hvilket udgør en overtrædelse af dødsboskifteloven. Der er desuden i forbindelse med tilbageførslen ikke sket en renteregulering, hvilket bør ske. [Klager 1] og [klager 2] står endvidere uforstående over for [indklagede]s forklaring om, at boet fremgik på advokatfirmaet [Advokatfirma F's] debitorliste under hele sagsbehandlingen, idet beløbet dermed er debiteret både der og på boets tilsværskonto.

Klagepunkt 5

[Z] har på intet tidspunkt repræsenteret [klager 1] og [klager 2]. [Z] har endvidere over for [klager 1] og [klager 2] oplyst, at hun på intet tidspunkt har besigtiget hverken bopæl eller indbo på [indklagede]s vegne, og [indklagede] har heller ikke anmodet hende om det. Det er korrekt, at

[Z] allerede, mens [X] stadig levede, havde påbegyndt en oprydning af [X'] kontor med henblik på aflevering af klientmateriale til klienter og [Y] Revision. Dette arbejde fortsatte efter aftale med [indklagede] efter [X'] død, men vedrørte alene materiale fra [X'] klienter eller [Y] Revision og ikke materiale vedrørende dødsboet.

Klagepunkt 6

Uanset om SKAT ikke har anmodet om afsluttende ansættelse for mellemprioriteten, må der i tilfælde af et opsparet overskud i virksomhedsordningen over et vist beløb være et krav om obligatorisk afsluttende ansættelse, dvs. at boet af egen drift selv skal selvangive for mellemprioriteten, hvilket ikke er gjort. Den manglende afsluttende ansættelse er et mellemværende mellem boet og SKAT og har dermed

haft betydning for boet, idet [indklagede] dermed har snydt SKAT.

Indklagede:

[Indklagede] har påstået frifindelse og har til støtte herfor særligt gjort følgende gældende:

Klagepunkt 1

Udgifterne for gravstedets etablering blev betalt i henholdsvis august og oktober 2013. Dødsboet blev først konstateret solvent pr. 1. juli 2013. Forud for denne dato var det mest sandsynlige, at boet ville ende med at blive insolvent grundet store kautionsforpligtelser, som dog endte med at blive frafaldet.

Flere rykkere for den manglende betaling er sendt direkte til arvingerne, der var bekendt med, at boet muligvis ville være insolvent. Arvingerne kunne således have valgt selv at betale regningen.

[Indklagede] har endvidere gjort gældende, at baggrunden for den manglende betaling var, at advokat [A], der i begyndelsen af bobehandlingen bl.a. forestod denne på vegne af bobestyrer, tilsyneladende ikke havde tilstrækkeligt overblik over sagens faktiske omstændigheder.

[Indklagede] har efterfølgende beklaget den manglende betaling af etablering af gravstedet over for advokat [E]. Grunden til, at han ikke direkte over for arvingerne har beklaget fejlen, er, at han ifølge de advokatetiske regler ikke må rette direkte henvendelse til klienter repræsenteret af en anden advokat.

Klagepunkt 2 og 3

[Z] har til stadighed under bobehandlingen været fast repræsentant for arvingerne, og hun deltog dermed også aktivt ved indgåelsen af forliget med [Y] Revision, hvilket fremgår af e- mailkorrespondance af bl.a. 10. august og 11. september 2012

mellem [Z], advokat [D] og [indklagede] og til dels [klager 1]. Advokat [D], der varetog erstatningssagen mod [Y] Revision på vegne af boet, havde således afholdt et møde med [Z], hvorunder der var taget stilling til både det potentielle erstatningskrav vedrørende [klager 2's] manglende ATP-beløb samt [X] Revisions krav i anledning af striden om, hvorvidt [X] var lønmodtager eller ej.

Til yderligere illustration af, at [Z] har været fast repræsentant for arvingerne og en del af de pågåede forhandlinger henvises endvidere til e-mailkorrespondance mellem [Z], advokat [D] og [indklagede] i perioden 19. juni til 22. juni 2012. [Z] kommenterer således udkast til brev til [Y]

Revisions advokat. Der blev efter afsendelse af brevet til [Y] Revisions advokat indgået mundtligt forlig den 11. september 2012 med forbehold for [Z'] godkendelse og bemærkninger som arvingernes repræsentant. Efter [Z'] godkendelse blev der den 21. november 2012 indgået en endelig skriftlig forligsaftale.

[Indklagede] har således gjort gældende, at han som bobestyrer har handlet efter aftale med arvingernes faste repræsentant, at der ikke er indgået et bindende forlig uden [Z'] forudgående accept, og at [Z] har været i tæt kontakt med arvingerne, der således løbende er blevet orienteret om sagens udvikling. Advokat [E] har endvidere i e-mail af 17. marts 2014 anført, at [Z] har bistået arvingerne gennem hele perioden.

Klagepunkt 4

[Indklagede] har gjort gældende, at bogholderiet ved en systemfejl i forbindelse med udstedelsen af fakturaen hævede beløbet, men at dette blev tilbageført, så snart fejlen blev opdaget i december 2014.

[Indklagede] har endvidere gjort gældende, at han som bobestyrer med rette antog, at der ikke var sket betaling af fakturaen, idet boet fremgik på debitorlisten under hele sagsbehandlingen. [Indklagede] har vedlagt erklæring fra [Advokatfirma F's] regnskabschef vedrørende fejlen.

Klagepunkt 5

[Indklagede] har vedrørende oplysningerne i boopgørelsen anført, at det er korrekt, at han ikke har foretaget en egentlig besigtigelse af afdødes bopæl. Der var imidlertid ved sagens start et tæt samarbejde mellem ham og [Z], og der blev i den forbindelse indgået aftale om, at [Z] i vid udtrækning skulle bistå med de praktiske forhold vedrørende opgørelsen af boet, herunder rydning af bopælen. [Z] har således på vegne af [indklagede] besigtiget bopælen og [X'] revisorkontor på bopælen, og de afgivne oplysninger hviler således på hendes forklaring.

Det er korrekt, at der er betalt 5.000 kr. i rydningsomkostninger til boets behandling. De afgivne oplysninger vedrører imidlertid udgifter til eventuel opbevaring, afholdelse af auktioner eller andet, som ikke blev afholdt.

Der er således ikke tale om fejl i boopgørelsen eller afgivelse af urigtige oplysninger.

Klagepunkt 6

[Indklagede] har afslutningsvis gjort gældende, at SKAT ikke har anmodet om en afsluttende ansættelse, hvilket ikke er en fejl.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Klagepunkt 1

Klagen over, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik ved ikke at sørge for, at

regningen for etablering af gravstedet blev betalt, og ved sin manglende orientering af [klager 1] og [klager 2] herom, ses ikke indbragt for skifteretten. Klagen vedrører [indklagede]s generelle sagsbehandling. Henset hertil og til, at skifteretten har afsluttet dødsboskiftesagen, kan klagen behandles af Advokatnævnet.

Advokatnævnet finder, at [indklagede] groft har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved ikke at sørge for, at regningen for etablering af gravstedet blev betalt. Det fremgår af bomødereferatet fra den 13. december 2011, at advokat [A] skulle sørge for, at beløbet blev betalt. Det af [indklagede] oplyste, hvorefter advokat [A] var ansvarlig for betalingen af regningen, kan ikke føre til en anden vurdering, idet det var [indklagede]s overordnede ansvar som bobestyrer at sørge for, at regningen blev betalt, uanset at han havde uddelegeret ansvaret for nogle af arbejdsopgaverne forbundet med dødsbobehandlingen til andre. Advokatnævnet finder endvidere, at det ikke kan føre til en anden vurdering, at boet først blev konstateret solvent efter juli 2013, idet rimelige begravelsesomkostninger i insolvente dødsboer skal betales forud for anden gæld, jf. dødsboskiftelovens § 71. Såfremt [indklagede] havde været af den opfattelse, at boets insolvens var til hinder for betaling for gravstedet, burde han have opfordret arvingerne til selv at betale regningen for at undgå, at gravstedet blev sløjfet.

Klagepunkt 2 og 3

Fristen for at indgive klager over advokaters adfærd findes i retsplejelovens § 147 b, stk. 2, og i §

18 i bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v., hvoraf det fremgår, at klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører.

Det er uklart, hvornår [klager 1] og [klager 2] fik kendskab til, at [indklagede] den 11. september 2012 havde indgået forlig med [Y] Revision.

Henset hertil og til, at skifteretten først ved skifteretsmøde af 1. juli 2014 tilkendegav, at forholdet ikke ville blive behandlet i forbindelse med den øvrige

klagesag, finder Advokatnævnet efter en konkret vurdering, at klagen må anses for rettidig, eller at der er den fornødne grund til at dispensere fra en fristoverskridelse.

Advokatnævnet finder på baggrund af [klager 1] og [klager 2's] oplysninger vedrørende klagepunkterne 2 og 3, at disse må antages at vedrøre bobestyrers sagsbehandling i forbindelse med indgåelse af forliget, herunder bobestyrers inhabilitet i den forbindelse og den manglende inddragelse af arvingerne, og ikke alene spørgsmålet om tilsidesættelse eller omgørelse af bobestyrers beslutning om indgåelse af forliget. Advokatnævnet anser sig på den baggrund for kompetent til at behandle klagen.

Advokatnævnet finder, at [indklagede] i forbindelse med boets forligsdrøftelser med [Y] Revision ikke har taget behørigt hånd om sit habilitetsproblem, idet [indklagede] burde have sørget for, at forligsdrøftelserne blev varetaget alene af advokat [D], og at det endelige forligsforslag blev forelagt arvingerne til godkendelse, inden [indklagede] som bobestyrer tiltrådte dette på boets vegne. Advokatnævnet finder, at den omstændighed, at [Z] i andre sammenhænge angiveligt varetog arvingernes interesser, ikke berettigede [indklagede] til at lægge til grund, at hun dermed også havde mandat til at godkende forliget.

Advokatnævnet finder på den baggrund, at [indklagede] groft har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Klagepunkt 4

Vedrørende klagen over, at bobestyrerssalæret blev hævet på boets konto, inden der forelå godkendelse fra skifteretten og arvingerne, fremgår det af advokatkontorets kontokort for Boet efter [X], at der den 16. december 2013 blev debiteret 531.250 kr. i henhold til faktura nr. 13- 8002.

[Indklagede] har oplyst, at bogholderiet ved en fejl ved udstedelsen af faktura nr. 13-8002 vedrørende hans salær for boets behandling hævede pengene på boets separate klientbankkonto, men at fakturaen fremgik som ubetalt debitor i

bogholderiet, hvorfor han med rette antog, at der ikke var sket betaling af fakturaen. [Indklagede] har endvidere oplyst, at pengene blev tilbageført til boets klientbankkonto, så snart fejlen blev opdaget i december 2014.

Advokatnævnet finder, at [indklagede] groft har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved at have udstedt sin salærfaktura på et tidspunkt, hvor sagen ikke var endeligt afsluttet, hvorved beløbet ved en fejl blev hævet på boets klientbankkonto i strid med klientkontovedtægtens § 5, stk. 1, litra b. Det forhold, at [indklagede] har oplyst, at han ikke var bekendt med hævnningen og ikke umiddelbart havde mulighed for at konstatere, at pengene var blevet uberettiget hævet ændrer ikke herved, da [indklagede] havde ansvaret for, at boets midler henstod på en separat klientbankkonto, indtil forudsætningen for at hæve beløbet var til stede.

Klagepunkterne 5 og 6

For så vidt angår klagepunkterne 5 og 6 vedrørende urigtige oplysninger i boopgørelsen, finder Advokatnævnet, at disse klagepunkter henhører under skifterettens kompetence, og Advokatnævnet afviser på den baggrund klagepunkterne efter deres beskaffenhed, jf. § 17, stk. 1, i bekendtgørelse om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v. Advokatnævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at der er tale om en klage over urigtige faktuelle oplysninger i boopgørelsen. Advokatnævnet har endvidere lagt vægt på, at klagen vedrørende den skattemæssige ansættelse i mellemprioriteten er påklaget til skifteretten, men efterfølgende ses at være frafaldet af [klager 1] og [klager 2], og at boopgørelsen efter flere skifteretsmøder er godkendt af skifteretten.

[Indklagede] er tidligere ved Advokatnævnets kendelse af 28. november 2014 pålagt en bøde på 20.000 kr. for tilsidesættelse af god advokatskik.

Da forholdene i nærværende sag er begået forud for ovennævnte afgørelse, og da en samtidig påkendelse skønnes at ville have medført en forhøjelse af sanktionen, udmåles en tillægssanktion, jf. princippet i straffelovens § 89.

Advokatnævnet pålægger derfor under hensyntagen til flerheden af grove tilsidesættelser [indklagede] en tillægsbøde på 50.000 kr. i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

[Indklagede] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

En del af klagen afvises, og [indklagede] pålægges en tillægsbøde til statskassen på 50.000 kr.

På nævnets vegne

Elisabeth Mejnertz